

Årsredovisning 2010

Styrelsens redovisning av verksamheten i Österängs Ångsågsförening räkenskapsåret
2010-01-01 – 2010-12-31

Förvaltningsberättelse

Föreningsstämma hölls i Gamlegården 2010-04-17

Styrelse

Ordförande	Erik Bergholtz
Sekreterare	Göran Harald
Kassör	Nils-Eric Anderson
Ledamot	Lelle Persson
Ledamot	Eva Bergholtz
Suppleant	Richard Andersson
Suppleant	Lars Bergström

Styrelsen har under året hållit 7 protokollförda möten.

Firmatecknare

Firmatecknare har varit ordföranden och kassören i förening.

Revisorer

Revisor har varit Lars-Inge Bly med Niklas Bergholtz som ersättare

Valberedning

Valberedning har varit Mikael Skoog, Johannes Thörnqvist och Andreas Bergholtz som sammankallande

Medlemsantal

Föreningen har vid räkenskapsårets slut **46** enskilda medlemmar och **45** familjemedlemmar

Verksamheten

Fastigheten

2010-års renoveringar har genomförts som ett samarbetsprojekt mellan K-Märkt Byggnadsvård (fönster och snikeriarbeten), Kennas Byggtjänst (murarbeten) och Österängs Ångsåg, där studenter från Kulturvård/Dacapo har fått handled praktik.

Arbetet med skorstenen fortsatte med bortknackande av gammalt cementbruk i fogar. Nytt kalkbruk, med ett fetare bruk längst in, har använts för att fylla igen fogarna. I de största fickorna har även bitar av sandsten använts. Löst nedfallet material, som sten och bruk, togs ut. Arbeten har också bl.a. innefattat reparation runt den högra dörren i murverket på den södra sidan.

Skorstenssockeln hade skador i form av bortfallet bruk och fog, bland annat på grund av att växtlighet har slagit rot och dess rötter har sprängt sönder bruk och fog. Vatten har haft möjlighet att leta sig in i sockeln och följts av frostsprängning vintertid. Arbetet med sockeln och skorstenen påbörjades sommaren 2009 och 2010 års arbete innebär bland annat

färdigställning av sockeln - jord, sand och löst bruk spolades ur, cementbruk knackades bort och sockeln fogades om. Bilden ovan visar en del av den östra sidan av sockeln. Den har spolats ur och omfogning ska påbörjas. Bruket påfördes i tre omgångar med hydrauliskt kalkbruk innerst och ytterst en blandning av både hydraulisk- och luftkalk.

Till öppningen i murverket på den östra sidan av byggnaden har ny karm och lucka tillverkats och monterats. En ny karm och dörr

har tillverkats till ett av dörrhålet på den södra sidan av sågen. Sidostyckena tappades i det befintliga överstycket och i ett nytillverkat understycke. Utsidan, delen som ligger mot murliv och mark tjärades för att bättre stå emot fukt. En bräddörr tillverkades av spontade bräder, lik den vänstra dörren i fasaden. Vål valt

virke användes. Virket slät- spont/not- hyvlades med gamla hyvlar från gårdens snickeriverkstad. Till beslag återanvändes belag från en dörr från ett raserat svinhus (byggt 1851) på granngården Nygården (huvudgård på Österängs egendom sedan 1851). Beslagen är med största sannolikhet tillverkade i smedjan på Gamlegården. Beslagen fick delvis smidas om för att passa dörr och karmtjocklek. De rensades även på gammal färg och blånerades genom upphettning och pensling med rå linolja.

Fem av de 12 fönstren i sågen har renoverats. Bågarna har fått skadat trä

ersatt, trasigt glas har bytts ut, kittats, oljats och målats. Delar till fönsterfodren har tillverkats, och delvis satts upp.

Mycket tydliga spår av den ursprungliga färgen på bågarna hittades i kittfalsen under glasen på flera fönster.

En papperspåse med pigment har tidigare återfunnits i ångsågen. En färganalys av den yttre ockragula nyans som bågarna en gång varit målade i samt pigment från den funna påsen gjordes av Allbäck Linoljeprodukter AB. Resultatet visade att järnoxidpigment av en gammal typ använts som inte finns idag. Allbäck fick uppdraget att ta fram en blandning av järnoxidpigment för att erhålla samma nyans. Fönstrens insida har varit och kommer att vara röda. Pigmenten engelskt rött och caput mortum (oxblodfärgat) samt en liten mängd grön umbra användes för att ge rätt nyans till linoljefärgen. Nytt trä målades och övrigt retuschmålades.

Utmärkelser

Årets byggnadsvårdare 2010

Svenska byggnadsvårdsföreningen är en rikstäckande ideell förening med ca. 6500 medlemmar. Föreningen verkar för att sprida kunskap om byggnadsvård genom tidskriften Byggnadskultur och olika programaktiviteter landet runt. Föreningen delar årligen ut utmärkelsen "Årets byggnadsvårdare" för att belöna framstående insatser, som främjar utvecklingen av byggnadsvården i Sverige. Den 21 maj på Stockholms stadsmuseum skedde prisutdelningen.

Juryns motivering: **Styrelsen för Österängs ångsåg**, Götene, har i kategorin Information & kunskapsspridning: *"Genom outtröttligt arbete har den ideella föreningen Österängs Ångsåg lyckats rädda, och därmed bevara, Sveriges äldsta ångsåg, Österängs Ångsåg från 1860, en tidsmarkör för Sveriges industriella utveckling. Styrelsen har på ett utmärkt sätt medverkat till kunskapsspridning i byggnadsvård genom sitt samarbete med DaCapo, Mariestads hantverksskola vars studenter aktivt deltar i byggnadsvårdsarbetet"*

Beviljade bidrag

RAÄ / Länsstyrelsen – 145.100:-

Aktivitetsdagar

- Andra halvan av dammen på nordsidan av sågen har grävs ut.
- Mer taktegel från svinhuset i Nygården har plockats ner sorterats och packats på pall.
- All byggstädning efter alla arbeten på de olika husen.
- Mycket ställningsbygge ... upp och nerplockning i ett antal omgångar.
- Fortsatt röjning på föreningens mark.
- Pyssel med våra maskiner ... bla. renoveringsarbeten på yxskaftssvarven.
- Fortsatt arbete med skyddsteckningen av vagnslidrets tak mm.

Sponsring

- Forshems åkeri ... Har hjälpt oss under året med div. transporter och lyft
- Rolle Forskull .... Rolles hjullastare har vi haft stor hjälp av
- Erik Bergholtz ... Grävare, traktor med kärria och arbetslokal

Nätverk

- Föreningen har medverkat i bl.a. studie- och diskussionsträffar i regi av Mötesplats Kinnekulle.
- Vi medverkar i Vårrundan Kinnekulle som anordnas av de medverkande aktörerna med stöd av Götene kommun och Näringslivsföreningen i Götene.

Landsbygdsutveckling

Föreningen är medlem i EU:s landsbygdsutvecklingsprogram LEADER.

Visningar

Lördagen den 1/5 och söndagen 2/5 medverkade vi i Vårrundan och hade öppet hus ... med:

- Visning av pågående arbeten
- Utställning av yxor
- Vi körde en spånhyvel ... med hjälp av Lidköpings maskinnostalgiska förening som besökte oss och visade ett antal av sina motorer ...
<http://www.lmnf.se/>
- Vi berättade om sågens och gården historia och serverar kaffe, korb med bröd mm

Vi hade **637** besökare på två dagar.

Utvecklingsprogram

Utvecklingsprogrammets mål är att utgöra en konkret grund för planeringen och genomförandet av de åtgärder som krävs för att lyckas med projektet i sin helhet. Samtidigt möjliggör programdokumentet att projektet blir individoberoende dvs. projektet överlever på egna meriter och är inte beroende av de entusiaster som idag driver projektet framåt. Dokumentet säkerställer också offentlig insyn samt en kontinuerlig utveckling enligt en plan som är möjlig att påverka av föreningens alla medlemmar samt andra intressenter. Programmet ligger också till grund för de ansökningar om finansiering som gör projektet möjligt. Senaste versionen finns att ladda ner på föreningens hemsida.

Hemsida

<http://www.angsag.se>

Dacapo

Föreningen har ett nära samarbete med Dacapo som idag är en del av Göteborgs universitet och finns under Naturvetenskapliga fakulteten » Institutionen för kulturvård . Institutionen för kulturvård bedriver utbildning på två platser: I **Göteborg** (Bebyggelseantikvariska programmet och Konservator programmet) och i **Mariestad** (Bygghantverk och Trädgårdens hantverk och design). Samarbete utgör en viktig del för att kunna driva projektet framåt. Samarbetet består i att föreningen skapar förutsättningar för Kulturvård/Dacapo att i utbildningssyfte kunna genomföra delar av sina kurser på föreningens byggnader, och att studenter skall kunna få handledd praktik i olika äldre hantverkstekniker när husen renoveras.

Avgifter

Vid stämman 2010-04-17 fastställdes medlemsavgiften för 2010 till 100 kr för enskild medlem och 150 kr för familjemedlem.

Ekonomi

Resultatet av föreningens verksamhet och den ekonomiska ställningen vid årets slut framgår av bifogad resultat- och balansräkning.

Intäkterna för 2010 utgörs utöver medlemsavgifter i huvudsak av byggnadsvårdsbidrag från Riksantikvarieämbetet med 145 tkr

Årets kostnader består rep & uh 102 tkr

Till styrelsen har under året inte utgått några arvoden

Gamlegården 2011-03-15

.....
Erik Bergholtz

.....
Göran Harald

.....
Eva Bergholtz

.....
Lelle Persson

.....
Nils-Eric Anderson

Österängs Ångsåg

Balansräkning 2010-12-31

Tillgångar

anläggningstillgångar

mark	0,00
byggnader	0,00
Summa anläggningstillgångar	0,00

omsättningstillgångar

inventarier och utrustning	0,00
Kassa (ingående balans 75:00)	1 857,00
Bank (ingående balans 35 754:25)	79 230,25
Summa omsättningstillgångar	81087,25

Summa Tillgångar **81087,25**

Eget kapital och skulder

eget kapital	81087,25
långfristiga skulder	0,00
kortfristiga skulder	0,00

Summa eget kapital och skulder **81087,25**

Gamlegården 2011-03-15

Erik Bergholtz

Nils-Eric Anderson

Österängs Ångsåg ideell förening

Resultaträkning 2010-01-01 - 2010-12-31

konto		Intäkter	
310	vakant		0,00
320	medlemsavgifter 2010		4300,00
350	Bidrag		145900,00
360	övriga intäkter		4470,00
Summa intäkter			154 670,00
		Kostnader	
400	inköp inventarier		0,00
500	personalkostnader		0,00
600	hyror		0,00
620	el, bränsle		0,00
640	förbrukningsinventarier		0,00
650	kontorsmaterial		0,00
660	reparationer, underhåll		102 108,00
670	främmande tjänster		1 858,00
680	telefon, data, porto		0,00
700	resor		0,00
720	annonser, reklam		0,00
730	försäkringar		1345,00
760	diverse kostnader		4101,00
790	avskrivningar		0,00
Summa kostnader			109412,00
Resultat			45258,00